

Sluttrapport: Klart du kan!

Klart du kan har vært et utfordrende og lærerikt prosjekt for Den Norske Turistforening (DNT). Fire av DNTs medlemsforeninger har gjennomført prosjektet lokalt med gode resultater. Disse fire foreningene har blitt foregangsforeninger på dette i DNT. Prosjektet har vært spredt over hele landet; Aust-Agder; Sogndal; Bodø og Oslo.

DNT sentralt søkte Extrastiftelsen om midler til at 10 av DNTs medlemsforeninger skulle gjennomføre prosjektet, men kun fire foreninger ønsket å bli med tross sentralleddets gjentatte forsøk på å rekruttere flere. Tilbakemeldingen til sentralleddet var at intensjonen med prosjektet er den veien de ønsker å gå, men dette prosjektet var for krevende i forhold til økonomisk støtte. DNT Oslo og omegn ønsket å utføre prosjektet i flere bydeler, men det fikk vi avslag på hos Extrastiftelsen. Etter samtale med Jan Melby i Extrastiftelsen i juni 2012 ble vi enige om å fortsette prosjektet, men med færre foreninger.

DNT sentralt skulle også lage en registreringsløsningen for turene. Dessverre innså vi at det vi hadde planlagt ikke var godt nok. UTappen krever en betydelig omlegging for å gjennomføre dette. Derfor har dette blitt utsatt, men det vil bli gjennomført uavhengig av dette prosjektet. DNT sentralt har brukt lang mer arbeidstid på å gjennomføre dette prosjektet enn forventet pga overnevnte utfordringer. Midler som skulle gått registreringsløsningen og involvering av flere foreninger er tilbakebetalt Extrastiftelsen.

Målsetting:

Motivere flere nordmenn til jevnlige og varige naturopplevelser. Lage turtilbud som passer den enkeltes behov- og inspirere til å utfordre seg selv i friluftslivet. Vi ønsket å senke terskelen for friluftsopplevelser ved å vise Norge at man ikke må være født med ski på bena for å være med på naturopplevelser. Det var også en målsetning at man ikke må reise langt for å oppleve fantastisk natur. Vi ville sette fokus på friluftsliv og DNTs eksisterende tilbud som en vei til økt livskvalitet, sunnhet og fellesskap.

Målgruppe:

Alle aldersgrupper i hele landet, men spesielt de som trenger gode naturopplevelser. Målgruppene ble tilpasset lokale behov, basert på levekårsundersøkelser, innvandringsprosent, befolkningsstatistikk osv.

Gjennomføring:

Vi skapte-, tilrettela, markedsførte, og arrangerte 40 flotte turer av variabel vanskelighetsgrad i ulike lokalsamfunn. Vi kartla, evt. graderte og skilte (etter ny nasjonal standard) 10 turer der det var behov i nærmiljøet, feks. i et innvandringsbelastet område. Områdene ble valgt ut ihht lokal / kommunal kunnskap. Arbeidet skjedde i 4 medlemsforeninger. Arbeidet ble gjort på dugnad. Turene varierte fra lett og universelt utformet til utfordrende. Det ble laget en brosjyre; “Klart du kan!”, som inneholdt de 10 lokale turene, tur-tips og inspirerende bilder og sitater, samt kontaktinformasjon. Prosjektet og brosjyren ble markedsført. Alle turer ble registrert på Norges største turportal, UT.no, og markedsført gjennom sentrale / lokale medier. Prosjektet- og rekruttering av nye brukere ble tilpasset lokale behov og aktualiteter. Det ble arrangert fellesturer til alle 10 turmålene. Deltakerne ble også inspirert til å bruke DNTs eksisterende tilbud. Det ble arrangert koordineringsmøter / seminarer hvor foreningene lærte av hverandre. Alle foreningene meldte tilbake at de fikk mange mennesker med på turene. Prosjektet brukes som en god erfaring for sentralleddet, DNTs medlemsforeninger, friluftslivet, frivilligheten og folkehelsearbeidet i Norge.

“Klart du kan!” 2012-2014**Prosjektets betydning:**

Prosjektet har hatt betydning for folkehelsearbeidet i Norge, og laget gode eksempler til etterfølgelse i friluftslivet og lokalmiljø.

Utføring:**År 1:**

Dannet prosjektgruppe med aktuelle medlemsforeninger

Planlegging og organisering av prosjektet

Rekruttering av frivillige

Graderte og merket turene på dugnad

Laget brosjyre

Markedsførte prosjektet

Inviterte deltagere etter lokale behov

Evaluerte og justerte av prosjektet

Rapportering

År 2:

Markedsførte prosjektet

Rekrutterte frivillige til fellesturer

Inviterte deltakere basert på lokale behov

Gjennomførte fellesturene

Evaluering

(År 3):

Sluttrapportering

Vedlagt følger detaljerte rapporter fra hver forening.

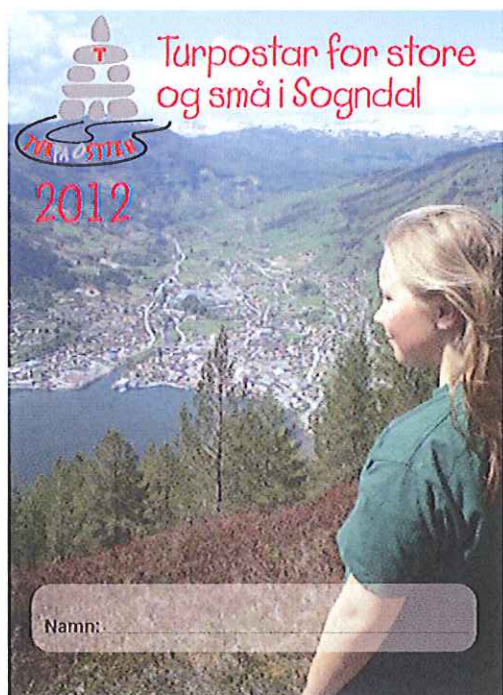
Vi takker Extrastiftelsen for bevilgningen og god hjelp og støtte gjennom et krevende prosjekt.

Med vennlig hilsen

Lise Corwin

Prosjektleder Klart du kan

Sluttrapport
Klart du kan!
Sogndal Turlag – «Tur pao stien»

1. Foreining:

Sogndal Turlag, Turpostgruppa

2. Prosjektansvarlege:

Turpostgruppa v / Anne Skaar

Øvrige medlemmar: Helga Hove, Reni Herland, Birte Barsnes (2012),

Harald-Einar Kjørås (2012),

3. Beskrivelse av de ti turene som skal kartlegges, og graderes og skiltes etter ny nasjonal standard- og hvor disse er. Turene må variere fra enkle lavterskelturer til mer utfordrende, og bør være i levekårsbelastede områder.

Turar kring Sogndal sentrum og Sogndalsdalen. Sjå vedlagd turhefte, pdf

4. Rekruttering av deltakere til turene/ informasjon om tilbodet:

Det var informert om turane på Sogndal Turlag si heimeside, i felles turhefte for Sogndal Turlag utdelt alle husstandar, Sogndal kommune si heimeside, plakatar i Sogndal sentrum, på Kulturhus, kjøpesenter og ved ungdomsskule, høgskule og vidaregåande skular, flygeblad til alle barneskuleelevar 1—5. klasse, mail med informasjon til Sogndal Frisklivssentral og Lurkalaget studentlag. Muntleg informasjon til tilsett ved språkopplæringa. Fellesturar vart annonserte i lokalavisa. Det har også vore fleire avisreportasjoer om tilbodet i lokalavisa.

5. Beskrivelse av kven som har utført kva arbeid:

Gradering og merking av turene på dugnad:

“Klart du kan!” 2012-2015

Dette er utført av Merkenemda til Sogndal turlag (v/ Kjell Vidar Johansen), og medlemmer i Turpostgruppa. 15 turar er skilta og merka. Nokre stader er det ein kortare og ein lengre tur med same startpunkt.

Registrering av turene på UT.no:

Utført av Reni Herland i Turpostgruppa

Utarbeiding av brosjyre:

Utført av Turpostgruppa, trykt av Skrivargarden.

Brukermedvirkning / samarbeidpartar:

Turpostgruppa har samarbeidd med Barnas Turlag, som arrangerte fellesturar til ein del av turane i 2012 og 2013. Det har også vore noko samarbeid med Frisklivssentralen. Deltakarar frå Frisklivssentralen fekk tilbod om eigne kriterie for premieoppnåing. I løpet av 2013 vart det oppretta ein turveg «Sognefjordvegen» gjennom Sogndal kommune. Vi har samarbeidd med prosjektleiar for å nytte noko av dei same traseane til den samanhengande turvegen.

Intersport Sogndal har selt klyppehefte med skildring av turane, og delt ut premiar for dei som har nytta høvet til å samle klypp på turpostane. Prisane på deltaking har vore låge – opprinneleg 70 – 150 kr (barn- vaksne, Medlem DNT – ikkje medlem) auka til 100-200 i 2013. Premiar har vore Teknisk t-skjorte med logotrykk, og termos med logotrykk.

Marknadsføring av DNT:

Turpostgruppa har marknadsført prosjektet generelt og i tillegg direkte overfor spesielle målgrupper, sjå pkt. 4. Informasjon om DNTs allerede eksisterende tilbod er knytt til Sogndal turlag og Turpostgruppa sin nettstad.

Evaluering av prosjektet og planlegging av videreføring og bærekraftighet:

Fellesarrangement

Turpostgruppa arrangerte fellestuar til 10 av turmåla i 2013. Deltakartal varierte frå nokre få personar på turar annonsert som fellesturar, til over 50 på turar i regi av Barnas Turlag. Vaksne deltakarar som var med, ga uttrykk for at dei nytta høvet til å gå nye stiar med leiar slik at dei var sikre på å finne fram. Det var både «lokale» deltakarar og tilflyttarar med på dei organiserte turane.

Tal brukarar av turane

Ein ser derimot at svært mange nyttar turane på eigahand. Alle postane har ei bok der besøkande kan skrive namnet sitt. Vi tel opp tal signaturar i alle bøkene på hausten, det er gjennomført i 2012 og 2013. Vi har sett ei viss auke frå 2012-2013. Elles registrerar vi at svært mange går turane utan å skrive seg inn i bøkene. Det er umogeleg å sei kor mange dette dreiar seg om, men det ser ut til å vere fleire som går utan å signere enn det er som signerar. Totalt signaturar for postane låg på i overkant av til saman 11 000 ved opptelling i oktober 2013.

Nye turar:

Kvart år har vi lagt til nokre nye turar. Vi har også måtte endre litt på startpunkt for nokre av turane. Ved den eine turen vart det vår/sommar 2013 anlagd ein parkeringsplass som høva mykje betre enn den som fans opprinneleg. Andre stader har problem med parkering medført at startpunktet vart lagt til parkeringsplassar lengre vekk frå stien i år.

Parkering ved startpunkt

Trass i at det er nærturar, er det for ein del av turane aktuelt å køyre til eit startpunkt, for dei som ikkje bur nærast. Det er uheldig å skilte og annonsere turar utan at det er gode parkeringstilhøve ved startpunktet. Vi har prøvd å ta omsyn til dette ved val av turane. Det hadde vore ynskjeleg å få utbetra parkeringstilhøva fleire stader.

Tilrettelegging- benkar, «bruer»

Ved ein av turane har vi laga ei «stokkebru» over ei myr ved startpunktet. Liknande hadde vore nyttig ved fleire av turane. Dette er arbeid vi vil ta vidare på sikt. Slike inngrep krev avtale med grunneigarar, det har vist seg å kunne vere ei utfordring, då det mange stader er mange grunneigarar, og dermed krevjande å halde oversikt over alle.

Fleire stader kunne vi tenkt oss å tilrettelegge rasteplassar. Det kan vere anten ferdigproduserte benker eller felling og utforming av tre lokalt. Ma. pga. ovannemnde oversikt over grunneigarar mm., har vi ikkje fått dette til enno.

Informasjonstavler

Dette ynskjer vi å få på plass ved ein del av turane – eller alle. Vi har ikkje rekt å lage gode loggar i kartutsnitt, samt samle bilde og all ynskjeleg informasjon til slike tavler enno, men dette tenker vi å ordne på sikt.

Heimeside /facebookside

Vi har lagt noko nyhende om turpostane på Sogndal Turlag sine heimesider, og har ambisjonar om å gjere meir av både dette og bruke Facebook meir.

Munnlege tilbakemeldingar

Vi har ikkje gjennomført noko systematisk evaluering for å undersøke kva brukarar tykkjer om prosjektet, men munnleg har vi fått positive tilbakemeldingar.

Målretting mot spesifikke brukargrupper

For å få med spesifikke brukargrupper t.d. tilflyttarar frå andre land og kulturar, eller frå Psykiatrisenteret, trur vi det vil vere nyttig å møte opp hjå desse for å informere og eventuelt arrangere turar i samarbeid med personell t.d. ved Asylmottak eller Psykiatrisenter, eller oppfordre personell til å arrangere turar saman med sine brukarar. Vidare samarbeid med Frisklivssentralen, og samarbeid med NAV kan også vere aktuelt i framtida. Vi vil dessutan utfordre Sogndal kommune til å kjøpe inn eit tal hefter “årleg, for å kunne dele desse ut til nytilflyttarar.

KONKLUSJON, VIDAREFØRING

Arbeidet som er gjort med skilting, merking og informasjon om turane er på plass og ligg der for framtida, men vil trenge vedlikehald og oppdatering. Dette trur vi vert godt ivareteke gjennom at dei fleste turane har fått «turfadder» frå merkenemnda, som kan vedlikehalde merking. Utsifting av slitte skilt, utskrivne bøker mm bør kunne gjerast innafor Sogndal Turlag sitt ordinære budsjett, eller det kan vere aktuelt å søke andre midlar etterkvart. Turpostgruppa og merkenemnda samarbeider godt. Turpostgruppa er innstilt på å vidareføre arbeidet med å oppdatere turheftet, og info på UT.no.

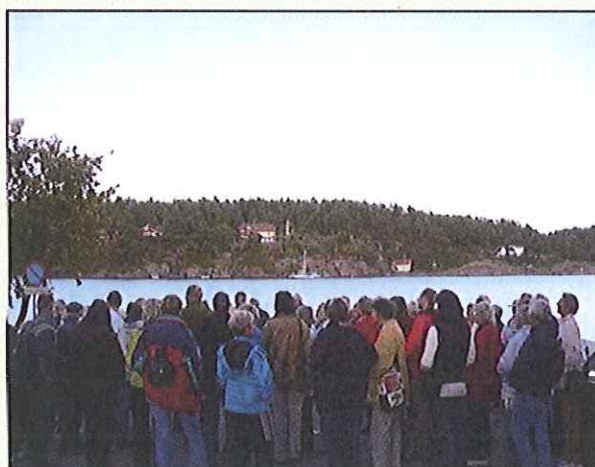
"KLART DU KAN!" 2012-2015

Aust-Agder Turistforening

KLART DU KAN!

2012

- Et nyskapende motiveringsprosjekt som skal gi flere nordmenn naturopplevelser for livet

1. Forening: Aust-Agder Turistforening

2. Prosjektansvarlig: Dag N. Fagermyr Daglig leder i Aust - Agder Turistforening (AAT)

Kontaktinformasjon:

Telefonnr. 37 02 32 14/ E-postadresse: kontor.aat@turistforeningen.no

3. Prosjektstatus.

Vi planla i utgangspunktet turer fordelt over AATs geografi. Etter å ha gjennomført innledende møter flere steder konkluderte vi med at det ville være mer hensiktsmessig å begrense de geografiske avstandene mellom turene. Prosjektet opprettet derfor en arbeidsgruppe i området til Tvedestrand og Vegårshei Turlag(TVT) som er et lokallag under AAT. Arbeidsgruppen har følgende sammensetning med følgende sammensetning:

Jens Ragnar Larsen (TVT)

Eva Kristensen (TVT)

Jens Aksel Hansen (Barnas Turlag Tvedestrand)

Åse Due – Tønnesen (Barnas Turlag Tvedestrand)

Dag N. Fagermyr AAT

De opprinnelige ti turene har blitt til 14:

Sted/post	Post nr	Startpunkt	Lengde kort frem og tilbake	Lengde rundløype merket på kart	H.o.h.
Melåsen	1	Ramsdalen	2,5 km	3,1 km om Øvre Svarttjenn	165 m
Takseråsen	2	Ramsdalen	2.2 km	2,8 km om Øvre Svarttjenn	
Øksenåsen	3				
Langhei	4	Mange muligheter fra Normannvik og fra Gjeving, se kart	1,8 km fra Gjevingmyrveg	10,0 km Gjeving-Normannvik	ca. 90 m
Lomannsringen	5	Kjør fra Nesverk mot Blakstad til vestenden av golfbanen og parker i krysset med gårdsveg/bomveg mot Ekra.	4,0 km fra golfbanen	5,0 km fra golfbanen	193 m
Hantovalen	6	Fra Slåtta på bomveg langs Langevatn	3,5 km fra Slåtta	8,1 km om Kvastadlia og Hantovalen	145 m
Fagerhei	7	Krokvåg, Tvedestrand eller Østerå	4,4 km fra Østerå	9,0 km rundløype fra Tvedestrand	175 m
Sjømannsheia	8	Veg til Sletta kryss med skogsbilveg	4,7 km derav 2 på skogsbilveg	4,7 km derav 2 på skogsbilveg	275 m
Vedlaus	9	Bomveg fra Øygardslia mot Kleivvann	1,6 km rundt Kleivvann på veg, 5,7 km sti	Til Ormtjønnhøvet 4,4 km. Rundløype derfra 9,1 km	517 m

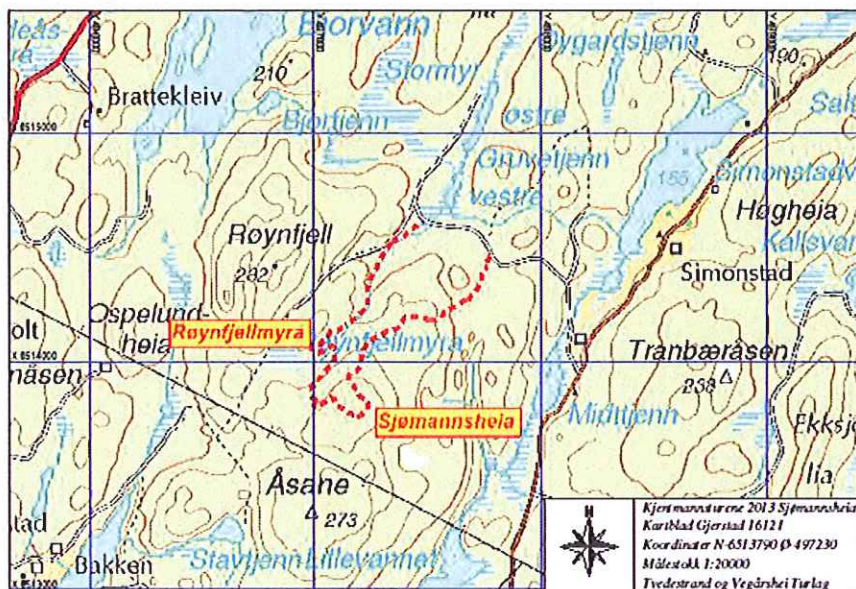
Mauråsen	10	Toppen av bakken, 400 øst for Borøykrysset eller fra Skibheia ved Sagesund	2,5 km fra Kilsendtoppen	9,0 km rundt Røyvann og Stokkebovann	111 m
Bjørnåstårnet	11	Strømsland ved Laget eller plassen Øygarden på vegen Tveite-Laget	4,0 km fra Dokkenes	4,5 km fra Strømsland	196 m
Korsvannsdammen	12	Løype fra Lillesteddammen ved Våjemyrene.	5,2 km fra Lillesteddammen	Flere muligheter, se kart	189 m
Store Besteliheia	13	Sti fra Ettestøl på vegen Moland-Espelandsmyr	4,2 km fra Ettestøl	7,7 km fra Ettestøl	391 m
Hovdefjell	14	Avkjørsel fra toppen av Hovdekleivene eller langs bomvegen som tar av fra veg til Gisletveit	4,0 km	4,0 km	525 m

Turene er spredt utover i geografien i både Tvedestrand og Vegårshei. Det har vært viktig å få med sentrumsnære turmål slik for å inspirere flest mulig til deltakelse. Turene er i sin helhet befart og arbeidet med informasjon om enkeltturene er kommet godt i gang. Det er også utført en stor innsats med hensyn til rydding av løypene. Intensjonen er å gi ut brosjyren med alle turene i løpet av april. Flere av turene er også lagt opp som fellesturer i regi av TVT.

Prosjektet er blitt informert om på årsmøtet i lokallaget og enkelte av turene er lagt ut på www.ut.no

Samtlige turer vil bli vist som i dette eksemplet fra Sjømannsheia:

Post nr. 8: Sjømannsheia

Lengde: 2 km på skogsbilveg 3 km sti og traktorveg. Høgste punkt: 275 m. Koordinater: 32 V Øst 497190 Nord 6513750

Atkomst – parkering:

Følg fylkesveg 416 mellom Akland og Vegårshei til du kommer til kryss mot Slettås. Kjør ca. 1,5 km innover denne vegen til du kommer til kryss med Røynefjellvegen skogsbilveg like før bebyggelsen på Simonstad. Det er begrensa med parkeringsplass ved krysset.

Turbeskrivelse:

Turen begynner på Røynefjellvegen og følger denne ca 800 meter innover. Ta til venstre i vegkrysset som passerer. Stien opp mot Sjømannsheia tar av når man kommer opp på flata og har ei myr foran seg på venstre side. Første stykket på stien går i flatt lett terreng inn til oppstigningen på ryggen av Sjømannsheia begynner. Jevn stigning i greit terreng opp mot toppen. Følger man rundloypa videre kommer man til plassen Røynefjellmyra og her er det tilrettelagt med benker og bord og fint å nyte kaffe og niste. God traktorveg ned til skogsbilvegen som følges tilbake til bilen.

Posten:

På toppen er det fin utsikt nord- og østover og man ser ned på gården Simonstad og lengre inne, ved enden av vegen, ligger Slettås fint sørvendt i lia. Oppe på toppen er man nesten halvvegs på turen.

Regnskapet følger som eget vedlegg. Overskuddet for 2012 på kr. 50 970 vil bli overført til 2013.

Prosjekt «Klart du kan, Bodø» – Sluttrapport

Bakgrunn

Bodø og Omegns Turistforening ønsket med prosjektet å fokusere på turmuligheter i nærområdene der folk bor, og å bidra til å få folk opp av sofaen og ut i marka. Vi bestemte oss ved oppstart av prosjektet våren 2012 for at turforslagene i STImuli-prosjektet til Bodø kommune skulle være utgangspunkt for vårt prosjekt, siden de representerer akkurat en slik tilrettelegging som Klart du kan-prosjektet har som målsetting:

- Det er definert 16 rundturer nært der folk bor så langt, og det skal komme 16 til.
- Startpunktskilt er under utarbeidelse for noen av turene.
- Det er skiltet med grønne anvisere i kryss, men ikke merket fra kryss til kryss.
- For hver tur er det laget et tur-kort i hendig lommeformat, som er lagt ut hos oss, på bibliotek, hoteller, sportsbutikker, legekontorer osv.
- Alle turene er beskrevet i en avis som er distribuert til alle husstander. Vi har fått en del av restopplaget til utdeling i vår ekspedisjon.
- Aktiv hverdag (kommunens tilbud om aktivitet til pensjonister mm) har utplassert postkasse med bok på flere av turene, og på kassen står det at en også kan sende sms for å registrere at man har vært på posten.

Videre ønsket vi å inspirere enda flere til å delta i vårt årlige arrangement 7-toppsturen Bodø, som i seg selv er en nærtur. Her kan man velge mellom 7-toppstur på 25 km med 1200 m stigning, 3-toppstur på 10 km med 500 m stigning og to løypealternativer for rullestolbruker med ledsager. 7-toppsturen Bodø ble arrangert for første gang i 2005 med 625 deltakere. Den ble umiddelbart en tradisjon, og deltakertallet de siste årene har ligget på 3 000 – 4 400 (Bodø kommune har ca 50 000 innbyggere). 7-toppsløypene følger fire av STImuli-turene helt eller delvis.

Tilrettelegging/informasjon

Gjennom Klart du kan-prosjektet har vi:

- Registrert 12 av STImuli-turene som turforslag på UT.no. I tillegg til det som står på turkortene fra STImuli har vi tatt med informasjon om kollektivtransport, hvorvidt turen kan gjennomføres med rullestol (med ledsager) eller barnevogn samt tidsbruk, sesong og andre fasetter som UT anviser.
- Presentert turforslagene/ Klart du kan for publikum via følgende informasjonskanaler:
 - o I vårt sommerturprogram 2013, som ble distribuert blant annet som innstikk i Avisen Nordland, via Frisklivssentralen, folkehelsekoordinator i Bodø kommune, treningssenterkjeden Stamina, folkebiblioteket og biblioteket på Universitetet i Nordland. Opplag: 23 500.
 - o På nettstedet bot.no, med lenker til hvert av turforslagene på UT.no
 - o På Facebook med lenke til bot.no
 - o Gjennom annonsering av Rusleturer (som vi kommer tilbake til)
- Langs mange av de 12 turløypene har kommunen satt ut postkasser hvor man kan registrere seg i ei bok eller ved å sende sms. Vi har valgt å informere om dette tilbudet fremfor å lage et konkurrerende opplegg.
- I samarbeid med Bedriftsidretten Nordland har vi etablert topptur-konseptet Ti på topp, med poster på to av de bynære turmålene som inngår i Klart du kan samt åtte noe mer krevende

toppturer. Sammen med 3- og 7-toppsturen som vi arrangerer første søndag i juni hvert år er Ti på topp et fint mål å jobbe mot for den som vil gå seg i form i skog og mark.

- Vi har ikke gjort merking eller skilting i terrenget i og med at det allerede var gjort av STImuli. Derimot har vi dekket kostnadene til ett av fem startpunktskilt som STImuli har fått utarbeidet.

Rusleturer og andre nærturer

Her er det organiserte turtilbudet vi har utviklet (rusleturer og treningstur for funksjonshemmede) eller knyttet til Klart du kan-prosjektet :

- I slutten av januar 2013 startet vi opp med ukentlig «rusletur» av 1-2 timers lengde med fast starttidspunkt og utgangspunkt for turen (Maskinisten). Vi hadde 13 slike turer fram til utgangen av april. Deltakertallet varierte mellom 7 og 33, og totalt registrerte vi 204 deltakere.
Det ble kjøpt inn brodder og hodelykter til utlån til deltakere som måtte behøve det. Etter avtale med STImuli-prosjektet gikk noen av turene i lysløypa, som en uttesting av skiltet trasé for gående på løypeskulderen ved siden av skiløypa.
Nest siste gangen ble turen avrundet med bålcaffe i en av gapahukene i Maskinisten. En spørreundersøkelse blant de som deltok viste at det var ønske om at tilbudet skulle fortsette.
- Som en oppfølger arrangerte vi hver uke i mai kveldstur en av toppene i 7-toppsturen Bodø, kalt treningsturer. Det ble fire turer til topper i den ordinære løypa med til sammen 51 deltakere og tre turer hvor rullestolbrukere spesielt var invitert til å teste alternativ løype for funksjonshemmede med til sammen 31 deltakere (herav 5 i rullestol).
- 7-toppsturen Bodø ble arrangert søndag 2. juni, og i år hadde vi 3 100 deltakere. Vi har ikke oversikt over hvor mange av deltakerne på rusleturer og treningsturer som deltok.
- Høsten 2013 kjørte vi sesong 2 med rusleturer. Denne gangen alternerte oppmøtested mellom Maskinisten nær sentrum og Mørkvedhallen, som er en idrettshall i den største bydelen. Vi hadde fra 11 til 24 deltakere med på tur, og til sammen på de ni turene som stod på programmet registrerte vi 161 deltakere. De to siste gangene ble turen avrundet med henholdsvis bålcaffe og hyggelig samling på et pizzasted.

Turene har vært markedsført på følgende vis:

- Vi sendte løpeseddel med informasjon om rusleturene til fastlegekontorene, norskopplæring for innvandrere, helsestasjonene og Frisklivssentralen.
- I samarbeid med Forum for natur og friluftsliv fikk vi oversatt løpeseddelen for høstens turer til arabisk og somali. FNF hadde ansvar for å spre disse.
- I forkant av den første rusleturen fikk vi et flott redaksjonelt oppslag om tilbudet i Avisa Nordland, og treningsturer for funksjonshemmede fikk også fin omtale.
- I februar presenterte vi rusleturene og BOTs øvrige nærtilbud på møter for alle brukerne av Frisklivssentralen (2 presentasjoner, ca 25 tilhørere hver gang).
- Vi hadde stor avisannonse de første to ukene av hver rusletursesong, og alle turene var med i vår faste ukentlige «hva skjer»-annonse.
- Samtlige turer ble registrert i turkalenderen på bot.no.
- Bilder og kort rapport fra flere av turene ble publisert på bot.no og Facebook.

Organisering

- Prosjektet har vært ledet av daglig leder i Bodø og Omegns Turistforening.
- Registrering av turforslag på UT har vært gjort delvis av frivillige og delvis ved ansatte/innleie.
- På hver rusletur har det vært to turledere. Ni personer hadde ansvar for 2-3 turer hver. Det ble satt opp en fordeling ved starten av hver sesong, og turlederne byttet innbyrdes ved behov uten å involvere administrasjonen.
- Etter hver tur sendte turlederne en kort rapport til prosjektleder og alle i turledergruppa.

- Ukas turledere hadde ansvar for å velge ei løype tilpasset vær- og føreforhold, hvilke turer som var gått tidligere, samt den fysiske formen til de som deltok. Av og til spriket formen såpass at gruppa ble delt i en gruppe for de som ønsket en kort tur og en for de som ønsket en lengre.
- Turledergruppa og prosjektleder hadde tre prosjektmøter:
 - o Desember 2012: Planlegging før oppstart. Her bestemte vi navnet rusletur, hvordan de skulle legges opp og markedsføres, og turlederne ble fordelt på hver enkelt tur.
 - o Mars 2013: Midtveisevaluering. Erfaringene var positive, og videreføring høsten 2013 ble vedtatt og planlagt.
 - o November 2013: Evaluering og planlegging av neste tursesong.

Evaluering

- Vi har ikke tall på hvor mange som har benyttet STImuli-løypene på grunn av vår anbefaling. Det er ulempen ved at vi ikke har hatt et eget opplegg for å registrere deltakelse.
- Derimot har vi en økning i antall deltakere på Ti på topp i år, fra 450 i fjor til 750 i år. Det kan jo tenkes at Klart du kan har hatt en viss betydning, gjennom at vi har satt mer fokus på nærturer og egenorganiserte turer.
- Vi har heller ikke noen statistikk på hvor mange som har klikket seg inn på turforslagene på UT.no, men kanskje DNT sentralt kan hente ut statistikk på det.
- Responsen på rusleturtilbudet ble bedre enn vi forventet. Mange faste deltakere er blitt rekruttert, og flere har gitt uttrykk for at dette tilbudet virkelig er en hjelp til å komme seg i aktivitet. At de her har funnet et miljø å være i.
- Det har vist seg vanskelig å rekruttere flerkulturelle (kun 4-5 personer har vært innom, og bare en gang eller to). Det har også kommet færre via Frisklivssentralen enn vi forventet (der har vi fått tilbakemelding om at mange av brukerne er i så dårlig form/ overvektige at de har vanskelig for å gå selv på asfalt).
- Organisering med fast oppmøtested og -tid og selvgående turledere har fungert godt. Turlederne har likt å holde på med dette, og vi har fått til mye uten at administrasjonen har blitt overbelastet.
- Alt i alt har prosjektet vært vellykket, og vi tror rusleturer vil bli et permanent tilbud.

Veien videre

- På det siste prosjektmøtet vedtok turledergruppa å fortsette med rusleturer vinteren 2014. To av de som deltok på mange turer i år, har meldt seg som turledere i tillegg til de vi allerede har.
- Det sosiale er viktig. Neste sesong vil vi avslutte med bålcaffe allerede den første turen slik at de som har møtt opp får anledning til å bli litt kjent med hverandre. Vi vil fortsette med to turledere slik at de får snakket med mange og har mulighet til å dele deltakergruppa i to.
- Noen av STImuli-turene følger stier som fra før er lite benyttet. Her kan det være aktuelt å be om at stien blir merket eller flere startpunktskilt kommer på plass.
- Vi har begynt å diskutere om vi skal standardisere skiltinga vi har fra STImuli-løypene og lenger inn i marka.

Bodø 20. desember 2013

Berit Irgens
daglig leder

Klart du kan!

Evalueringsrapport

- **Et nyskapende motiveringsprosjekt som skal gi flere nordmenn naturopplevelser for livet**

Målsetting:

DNT Oslo og Omegn har med dette prosjektet ønsket å tilby turer av ulik vanskelighetsgrad og lengde – i nærheten av der folk bor. På mange måter har målsettingen blitt innfridd på dette punktet.

Målgruppe:

DNT Oslo og Omegn valgte noen turer som var helt åpne for alle, mens andre turer var for grupper som f.eks. alder mellom 13-16 år, seniorer, ferske turgåere, voksne (25-59 år).

Gjennomføringsplan for DNT Oslo og Omegn - 2013

- Planla og kjøpte turpostkasser som ble plassert på turmålene
- Turforslag inn til de 10 hyttene ble registrert og ligger nå tilgjengelig på www.ut.no
- Markedsførte prosjektet via egne nettsider, nyhetsbrev, utdeling av brosjyren på div. arrangementer, annonsering i Aftenposten/Osloby, helside i Ti på Topp (Bedriftsidrettslagets hefte).
- Rekrutterte frivillige til fellesturer
- Gjennomførte de 10 fellesturene.

Deltakelse på fellesturene

1. Fellestur til Kobberhaughytta 17.-18.aug.

– 14 deltakere (påmelding)

Hege Finkenhavn: «14 glade deltagere - flere som var på tur for første gang - og de vil på flere turer. Veldig hyggelig tur!

De første meldte seg på turen ca. 1.august og de siste (halvparten ca.) meldte seg på den siste uka før turen - 3-4 kom nok faktisk med påmeldingen torsdag/fredag.»

2. Skogfantentur/Losbydagen/Klart-du-kan-tur til Røyrvannskoia

– 10 kom innom (ikke påmelding)

Julie Maske: «Fin og stille søndag på Røyrvannskoia. Vi hadde fire gjester til svele og kaffe, fire nysgjerrige innom for å titte... og så kom det en mor med en datter klokka tre når vi var i ferd med å pakke sammen.

De fikk sjokolade og brosjyre»

**3. Nordmarka på tvers –
Tømtehyttene (DNT Ung) 30.aug.-1.sept.**
– avlyst (for få påmeldte)

4. Kom-deg-ut-dagen Sæteren Gård 1. sept.
– (ingen påmelding)
Mange deltakere ☺

5. Oppstarttur for unge – Råbjørnhytta (DNT Ung) 14.-15. sept.
– avlyst (for få deltakere)

6. Turbusstur for seniorer – Småvannsbu, 17. sept.
– alltid populært, 75 deltakere
100 brosjyrer (Turtips i Akershus) ble delt ut

7. Ferskingtur i Østmarka 22. sept.
– turleder hadde dobbeltbooket seg...
Turen ble arrangert senere – ingen deltakere (ingen påmelding)

8. På utsiktstur til Hovdehytta – 29. sept.
– (ingen påmelding)

Gabriel Lund: Kun to møtte opp, men det var mange som var innom Hovdehytta i løpet av formiddagen. Neste år må vi bli flinkere til å annonsere og koordinere turene. Asker Turlag arrangerte tur til Krokskogen på samme dag som utsiktsturen gikk til Hovdehytta. I tillegg hadde Skiforeningen anbefalt tur til Hovdehytta i Budstikka

9. Hytte-til-hytte i Romeriksåsene, Spikertjern – Bekkestua, 4.-6. okt.
– fullbooket (påmelding) Se bilde.

10. Dugnadstur til Småvannsbu, 26. okt. (ingen påmelding)
– Ingen andre deltakere enn dem som allerede hadde satt seg opp på dugnad.

Alle turene: Registreringen foregikk ved at turgåerne skrev seg inn i turdagbøker (turpostkasser)

Generell tilbakemelding til Extrastiftelsen:

Uforholdsmessig mye tid har gått med til administrasjon som det ikke har vært mulig å få dekket gjennom prosjektmidlene. Dette medfører at vi ikke har anledning til å søke om denne type midler senere. Dette gjelder i særdeleshet tid til planlegging i alle faser, tid til markedsføring og gjennomføring av turene. Det gjelder også tid til distribusjon av heftene. I tillegg kommer tid til forberedelser av regnskapet som skulle sendes revisor.

Vennlig hilsen

Janet Bydal (sign.)
DNT Oslo og Omegn
Mob.: 916 98 675
jb@dntoslo.no

Forebygging 2011/1/0598

[Dato for utskrift: 28.02.2014]

Den Norske Turistforening

Kryss av regnskapsprinsipp: Kontant ☐ Regnskapslov ☒

PROSJEKTRREGNSKAP PER 31.12.13 FOR ANVENDELSE AV BEVILGNING FOR 2013 FRA EXTRASTIFTELSEN

Organisasjonsledd: Flere

Prosjektmavn: Klart du kan!

Ekstern instans:

Prosjektets startdato: 01.06.2012 Prosjektets slutt dato: 31.12.2013

Prosjektleder: Lise Corwin

Ny startdato: Ny slutt dato:

Inntekter	Beløp	Utgifter (spesifiser postene i eget vedlegg)	Beløp
Bevilget til prosjektet fra ES for 2013:	320 000	Lønn, sosiale utgifter:	54.300,-
Ubrukte midler per 01.01.13 (overført fra 2012):	610 359	Innkjøpte tjenester/honorarer:	
Offentlige midler:		Materiell/Ustyr:	
Andre inntekter: <i>Ref ubrukte midler</i>	<i>690.000</i>	Andre utgifter:	215.128,-
Sum inntekter:	240.359	Sum utgifter:	269.428,-
Egne midler:	29.069	Gjenstår evt. ubrukt per 31.12.13:	0,-
Sum:	269.428	Sum:	269.428,-

Det bekreftes med dette at prosjektet er igangsatt/drives i henhold til prosjektbeskrivelse og forutsetning for bevilgning:

Hier skal kun attesteres for prosjekter med totalbudsjett under kr. 150.000:

Lise Corwin
 Underskrift fra prosjektleder
 Skriv også med trykte bokstaver

Oso, 1/4-2013 Lise Corwin
 Underskrift og stempel
 Skriv også navn og tittel/funksjon med trykte bokstaver

GENERALSEKRETÆR

REVISJONSBERETNING FOR PROSJEKTREGNSKAP FINANSIERT AV EXTRASTIFTELSEN 2013

PROSJEKTNUMMER: 2011/1/0598

PROSJEKTNAVN: Klart du kan!

SØKERORGANISASJON: Den Norske Turistforening

REGNSKAPSPERIODE: 1.1.2013-31.12.2013

Uttalelse om prosjektreghnskapet

Vi har revidert prosjektreghnskapet for ovennevnte prosjekt som består av resultatregnskap som viser totale kostnader på kr 269 428 og opplysning om ubrukte midler som utgjør kr 0 i 2013. Prosjektreghnskapet er utarbeidet av ledelsen og prosjektleder/forsker basert på regnskapsprinsippene i prosjektreghnskapet som beskriver grunnlaget for utgiftsoppstillingen, og regler for regnskapsrapportering publisert på ExtraStiftelsens nettsider.

Ledelsens ansvar for prosjektreghnskapet

Ledelsen er ansvarlig for utarbeidelsen av prosjektreghnskapet, og for slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et prosjektreghnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om prosjektreghnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing og veiledning for revisorer publisert på ExtraStiftelsen nettsider. Disse reglene beskriver også følgende dokumenter som grunnlag for revisors kontroll:

- Prosjektsøknad med opprinnelig budsjett
- ExtraStiftelsens forutsetning/kommentar til bevilgningen
- Godkjente endringer fra ExtraStiftelsen som påvirker opprinnelig budsjett

Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at prosjektreghnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i prosjektreghnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at prosjektreghnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for virksomhetens utarbeidelse av et prosjektreghnskap som gir uttrykk

for prosjektets resultat i samsvar med regnskapsprinsippene beskrevet i prosjektrengskapet og regler for regnskapsrapportering publisert på ExtraStiftelsens nettsider. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av enhetens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av prosjektrengskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening gir dette prosjektrengskap for 2013, i det alt vesentlige uttrykk for prosjektets resultat og stilling i samsvar med grunnlaget for regnskapsavleggelse beskrevet i prosjektrengskapet og regler for regnskapsrapportering publisert på www.extrastiftelsen.no/til-mottakere/regnskap-og-rapportering.

Uttalelse om overholdelse av avtalevilkår

Konklusjon

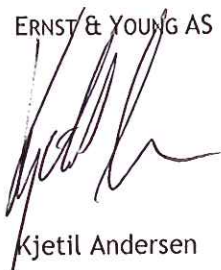
Basert på vår revisjon av prosjektrengskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at søkerorganisasjonen har overholdt avtalevilkårene om bruk av prosjektmidlene i overensstemmelse med opprinnelig budsjett justert for endringer godkjent av ExtraStiftelsen, herunder at utstyr/materiell er anskaffet i overensstemmelse med budsjettvilkårene for bevilgningen og at kostnadene enkeltvis eller totalt ikke overstiger opprinnelig budsjett justert for endringer godkjent av ExtraStiftelsen.

Grunnlag for regnskapsavleggelse og begrenset distribusjon

Vi gjør oppmerksom på valgt regnskapsprinsipp angitt i prosjektrengskapet som beskriver grunnlaget for regnskapsavleggelsen. Prosjektrengskapet er utarbeidet for å gi informasjon til ExtraStiftelsen. Prosjektrengskapet er derfor ikke nødvendigvis egnet for andre formål. Vår uttalelse er kun beregnet på ExtraStiftelsen og skal ikke distribueres til andre parter. Dette forholdet har ingen betydning for våre konklusjoner.

Oslo, 31. mars 2014

ERNST & YOUNG AS

Kjetil Andersen

statsautorisert revisor